
Dizma / Na Krekovem grobu

Zdaj pa še nekaj novega: Dve pismi sem dobil ki ste močno mični; eno je od Vodnika v Slovenskim jeziku pisano, drugo pa od Kopitarja v nemškem / jeziki. Obi ste pisani gotovo mojem ranjcim očetu in govorijo skorej samo o Slovanskih zadevah.

Zdaj pa, dragi prijatelj, zdravstvuj. Iz srca Te pozdravi in poljubi

Tvoj

zvesti prijatelj

(Dalje prih.)

Karel Rudež.¹³

Dizma / Na Krekovem grobu

Vstánita, borca,
v tugi sključena preko groba,
kjer ljubezni in bratstva
spi prerok:
dosti je vajine tihe bolesti,
dosti molčečega žalovanja,
dosti je čakanja —
vstánita!

Vstánita
in vzravnajta svoji telesi
in v pest stisnita svoji desnici,
v gnev in grožnjo
stisnita svojo bol:
da ne zasujejo, da ne zakopljejo
bratstva nam in ljubezni v grob —
vstánita, borca! ...

O, kakor bratje prišli so k nam:
osvoboditelji,
z godbo in slavoloki pozdravljeni,
s tisoč let čakano milo besedo
nam dobrodošlico vračajoč —
in zdaj so z nami
kakor sovražniki!

Ribnice «prišel 1811. leta v Ljubljano v latinske šole», dasi z opombo (menda Levstikovo), da «ta letnica nikakor ni trdna»; Rudež pa je Levstiku že l. 1864 v pismu ugotovil: 1811. — I. razred, 1812. — II. razred! — In prim. tu še: Novice 2. V. 1866, str. 145 vprašanje o «zlahtniku Preširnu»!)

¹³ To pismo je odgovor na Levstikovo pismo z dné 21. II. 1864, ki ga je objavil Al. Turk (Lj. Zvon 1925/46 pod 2.), in ki je bilo odgovor Rudeževemu, najbrže v Ljubljani z osebnim pogovorom povzročenemu listu z dné 18. II. 1864. Levstik je torej Rudežu v svojem zanimanju za stvar bil odgovoril takoj po prejemu dopisa.

O, kakor bratje smo jih sprejeli:
z vero in upanjem
in ljubeznijo;
kot tabernaklji ob darovanju
bila so naša srca odprta —
in zdaj smo z njimi
kakor sovražniki!

Varalice, sejmarji besed
so izneverili nam vero,
so osleparili nam upanje;
za srebrnike laži-apostoli
(o, enajst jih je med dvanajstoric!)
križali so ljubezen našo,
dali, žejni, ji piti žolča!...

In vajina žalost
se ni še prevrgla v srd?
In vidva še vedno
molčita tu,
sklonjena borca,
in čakata —?
Do kdaj še,
do kdaj?

Anatole France / *Gestas*¹

Gestas, je rekel Gospod, stopi v nebeški raj!
«Gestas je v naših starih misterijih ime razbojniku,
križanemu ob Kristovi desnici.»

(Augustin Thierry, *La Rédemption de Larmor.*)

V tem času baje živi malovreden dečko z imenom Gestas, ki zлага najslajše pesmi na svetu. Na toponosem obličju mu je bilo zapisano, da bo polten grešnik in proti večeru se mu zle radosti svetijo v zelenih očeh. Mlad ni več. Bunke na črepini so se mu jele lesketati nalik bakru. Na tilnik mu visé dolgi zelenkasti lasje. Pri vsem tem pa je preprost in je ohranil otroško vero svojega detinstva. Kadar ni v bolnici, prebiva v kaki hotelski sobici med Panthéonom in Botaniškim vrtom (Jardin des Plantes). Ondi v starem ubornem oddelku ga pozná sleherni kamen, mračne uličice imajo potrpljenje z njim, in ena teh uličic, obrobljena z

¹ To je pesnik Paul Verlaine, ki je upodobljen tudi v romanu *Rdeča lilija*, in sicer pod imenom Choulette. (Op. prev.)